

van belang kan zijn, heet: CORNALIA E. — Sopra i caratteri microscopici dalle cantaridi e da altri coleotteri. Studi di Zoologia legale. Milano 1865.

De heer UYTENBOOGAART verzocht op dezelfde vergadering inlichtingen over vliegjaren van *Polyphylla fullo* F. in de duinen. Nu vindt men op pag. 144 bij LEYDIG eenige aanwijzingen over jaren, waarin men deze kevers op ongewone plaatsen kon aantreffen, in welke jaren zij dus talrijk gevlogen hebben. Tevens wordt daarin eene vraag beantwoord, indertijd door mijzelf gesteld in de Entomologische Mitteilungen, Bnd. XVI, No. 3, 1927, p. 208, waarin ik opgaven vroeg over het voorkomen van *Polyphylla* op plaatsen, niet bij de zee gelegen.

Amsterdam, September 1931. D. MAC GILLAVRY.

Nederlandsche Hydrachnidae. *Sperchon setiger* S. Thor.

Deze soort onderscheidt zich van de andere europeesche soorten van het subgenus *Hispidosperchon* S. Thor door bewapening van het derde palplid, welk lid aan de ventrale zijde eenige borstels en haren draagt, varieerend in plaatsing en aantal. De sterkere borstels vindt men, van den onderkant bezien, in den regel aan de binnenzijde, de zwakkere haren meest aan de buitenzijde van dat lid.

THOR zegt in zijne beschrijving (1898), dat het totaal aantal borstels 3, zelden 4 bedraagt; hiervan zijn er 2, zelden 3, aan de binnenzijde, 1 of 2 zwakkere aan de buitenzijde geplaatst. THOR vat dus alles samen onder de benaming „borstels”.

PIERSIG (1901) citeert THOR.

Vervolgens vinden we bij WALKER (1907) vermeld, dat hij bij een exemplaar aan de ééne palp 2, aan de andere 3 borstels waarnam. Deze auteur noemt ook nog eene *var. insignis* Walker, door hem in 1906 als zelfstandige soort beschreven, doch welke nu tot variëteit van *setiger* teruggebracht wordt. Uit de publicatie van 1907 blijkt, dat de verwantschap vooral tot uiting komt in de bewapening van het 3e palplid-buigzijde. Bij deze *var.* vindt men slechts

1 borstel op de binnenzijde; in 1 geval werd op ééne der palpen ook aan de buitenzijde zoo'n borstel waargenomen. Over haren wordt hier niet gesproken.

Volgens WALKER zou *insignis* zich nog onderscheiden van *setiger* door kortere pooten t.o. van de lichaamslengte. WALKER had voor zijne beschrijving slechts weinige ex. onderzocht. Van dit kenmerk kon ik bij 47 inlandsche ex. niets terugvinden; ik zag zoowel een langgerekt lichaam met korte pooten, als het omgekeerde. De lengte varieerde van 720–1260 μ .

KOENIKE (1909) zegt duidelijk: binnen 2 borstels achter elkaar, buiten 1 haar, en bij de var. *insignis*: meest slechts 1 borstel.

LUNDBLAD (1920) vermeldt in zijne korte soortbeschrijving, dat aanwezig zijn: binnenzijde 2 borstels en buitenzijde 1–2 haren, zag voorts aan duitsche ex. aan de buitenzijde slechts 1 haar.

SOAR en WILLIAMSON (1925) citeeren THOR.

Uit deze opsomming blijkt, dat in verschillende landen variatie van het soortkenmerk is waargenomen; van lokaal optreden kan niet gesproken worden. De onderzochte inlandsche exemplaren geven eene nog grootere variabiliteit te zien. Ik nam de volgende gevallen waar:

- a. beide palpen met 2 borstels achter elkaar binnen, en 1 haar buiten.
- b. beide palpen met 1 borstel binnen en 1 haar buiten.
- c. beide palpen met 2 borstels achter elkaar binnen.
- d. beide palpen met 1 borstel binnen.
- e. r. palp met 1 borstel binnen.
 - l. palp met 1 borstel binnen en 1 dito buiten.
- f. r. palp met 1 borstel binnen en 1 haar buiten.
 - l. palp met 1 borstel binnen.
- g. r. palp met 2 borstels achter elkaar binnen.
 - l. palp met 1 borstel binnen en 1 haar buiten.
- h. r. palp met 1 borstel binnen.
 - l. palp met 1 borstel binnen en 1 haar buiten, dat naar de basis van het 3e lid verschoven is.

Hierbij moet nog worden opgemerkt, dat de onderlinge afstanden van al deze borstels en haren evenzoo varieeren

Combinatie a. nadert THOR'S beschrijving van *setiger* het meest.

Het is duidelijk, dat bij onderzoek van nog meer materiaal van deze soort het aantal combinaties nog grooter zal kunnen worden. Het aanduiden van één dezer vormen met den naam *insignis* Walker heeft geen zin.

De soort bezit eene groote verspreiding: geheel Scandinavië, Brittanje en Ierland, Frankrijk, Duitschland, Zwitserland (niet in Alpen-water), Servië en N.-Afrika. In ons land aangetroffen in eenige Z.-Limburgsche beken en éénmaal in een beekje bij Apeldoorn.

Literatuur.

1898. THOR, in Arch. Naturv. Christ. XX (12).

1901. PIERSIG, in Tierreich XIII.

1906. WALKER, in Zool. Anz. Bd. 30.

1907. id. in Rev. Suisse Zool. XV.

1909. KOENIKE, in Süßwasserfauna H 12.

1920. LUNDBLAD, in Mem. Ac. Reg. Sc. Danemark (ser. 8) VI.

1925. SOAR WILLIAMSON, British Hydracarina I.

Leeuwarden.

A. J. BESSELING.

Plusia moneta L. en Smerinthus populi L.

In No. 179 der Ent. Berichten, deel VIII, p. 240, deelt ons geacht medelid de heer B. J. LEMPKE mede, dat HEYLAARTS waargenomen heeft, dat spinsels van *moneta*-rupsen, die een mannelijken vlinder zullen leveren, wit zijn, terwijl die van het andere geslacht eene gele kleur zouden hebben. Schrijver dezes deed de waarneming, dat pas gesponnen cocons van *Plusia moneta* L. wit zijn, doch pas geel worden, nadat ze met water in aanraking geweest zijn. Dit geldt zoowel voor de mannetjes als voor de wijfjes. Vermoedelijk bevindt zich in de draden van den cocon een enzym, dat bij aanwezigheid van water de witte kleur in geel omzet. Het verkleuren van pas gesponnen cocons onder invloed van water komt trouwens bij tal van andere vlinders voor en is algemeen bekend.

Naar aanleiding van het artikel van denzelfden schrijver